

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/58669,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-W-przededniu-wielkiej-zmiany-Polska-w-roku-1988.html>
02.03.2026, 17:50

Strona znajduje się w archiwum.

Ogólnopolska konferencja naukowa „W przededniu wielkiej zmiany. Polska w roku 1988” – Gdańsk, 24–25 września 2018

Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Wojciech Polak, przewodniczący Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej.

24.09.2018

Przybyłych gości przywitał gospodarz ECS dyrektor Basil Kerski.

- W tym roku chcemy w szczególny sposób przypomnieć wydarzenia wiosny i lata 1988 roku, które stanowiły preludium do rozmów przy Okrągłym Stole i tych ustaleń, które nie tylko doprowadziły do zmian systemu politycznego w Polsce, ale obaliły cały system komunistyczny w Europie Środkowej i Wschodniej – mówił.

Dyrektor ECS podkreślił fakt ścisłej współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej przy organizacji wystaw, konferencji i publikacji.

Następnie głos zabrał prof. Mirosław Golon, dyrektor IPN Gdańsk, współorganizator konferencji.

- To spotkanie na niezwykle ważny temat. Strajki majowy i sierpniowy 1988 roku pozostają zagadnieniem niewystarczająco podnoszonym. Tymczasem to, co wydarzyło się przed 30 laty, miało niebagatelny wpływ na sytuację polityczno-społeczną w Polsce, jak i w skali światowej – zaznaczył.

Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Wojciech Polak, przewodniczący Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej.

- Sytuacja od połowy lat 80. w Polsce stawała się coraz bardziej skomplikowana. Solidarność podziemna weszła w stan pewnego kryzysu. Demonstracje uliczne gromadziły coraz mniej osób. Społeczeństwo sprawiało wrażenie zmęczonego. Z drugiej strony władza komunistyczna również znajdowała się w coraz gorszym położeniu. Jaruzelski zaczynał rozumieć, że coś trzeba zmienić – mówił.

PROGRAM KONFERENCJI

Poniedziałek, 24 września 2018

9.45 – otwarcie konferencji

Panel 1. – Rok 1988: polityka, społeczeństwo, pamięć (10.00–11.30)

- 10.00
prof. Wojciech Polak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) – *Dwie fale strajków w 1988 r. oraz ich konsekwencje*
- 10.15
prof. Krzysztof Łabędź (Akademia Ignatianum) – *Świadomość społeczeństwa polskiego w okresie poprzedzającym zmiany ustrojowe*
- 10.30
dr Rafał Łatka (IPN Centrala) – *Kościół katolicki w przededniu transformacji ustrojowej*

● 10.45

Andrzej Czyżewski (Uniwersytet Łódzki) – *Pamięć zantagonizowana. Rok 1988 we współczesnych debatach historycznych i publicystycznych*

11.00–11.30 – dyskusja

11.30–11.45 – przerwa

Panel 2. – Strajki: studia przypadków (11.45–13.15)

● 11.45

dr Bogusław Tracz (IPN Katowice) – *„Niezadowolenie było powszechne”. Meandry codzienności, postawy społeczne i formy oporu w 1988 r. w aglomeracjach przemysłowych województwa katowickiego*

● 12.00

Karol Chwastek (Śląskie Centrum Wolności i Solidarności) – *Strajk w kopalni „Andaluzja” w Piekarach Śląskich w sierpniu 1988 r. Geneza, przebieg, skutki*

● 12.15

dr Michał Siedziako (IPN Szczecin) – *Sierpień 1988 r. w Szczecinie*

● 12.30

Arkadiusz Kazański (IPN Gdańsk) – *Strajki majowy i sierpniowy 1988 r. w Stoczni Gdańskiej. Próba porównania*

12.45–13.15 – dyskusja

13.15–13.30 – przerwa

Panel 3. – Trójmiasto w przededniu wielkiej zmiany (13.30–14.45)

● 13.30

dr Konrad Knoch (ECS) – *Obraz strajków majowych w prasie drugoobiegowej w Trójmieście*

● 13.45

dr Przemysław Ruchlewski (ECS) – *Komitet Zakładowy PZPR Stoczni Gdańskiej w 1988 r.*

● 14.00

dr Piotr Brzeziński (IPN Gdańsk) – *Gdańska PZPR w końcu lat osiemdziesiątych*

14.15–14.45 – dyskusja

14.45–15.45 – przerwa

Panel 4. – Młodzież schyłkowego PRL (15.45–17.00)

● 15.45

Aleksandra Wierzchowska (IPN Centrala) – *(Cyniczna?) młodzież ery atomowej*

● 16.00

Jan Hlebowicz (UG, IPN Gdańsk) – *Między szkołą a stoczną. Udział młodzieży w strajkach majowym i sierpniowym w Gdańsku*

● 16.15

dr Tomasz Kozłowski (IPN Centrala) – *Studencka „Solidarność”. Młodzieżowa opozycja na przykładzie NZS 1988–1989*

16.30–17.00 – dyskusja

17.00–17.15 – przerwa

Panel 5. – Polacy '88 (17.15–18.30)

● 17.15

Michał Przeperski (IPN Centrala) – *Rewolucja nadziei. Dynamika zmiany klimatu emocjonalnego w Polsce w 1988 r.*

● 17.30

Przemysław Mrówka (Uniwersytet Warszawski) – *Urok pełnych półek. Sklepy „Pewex” a polscy konsumenci w końcu lat osiemdziesiątych*

● 17.45

dr Andrzej Skalimowski (Instytut Historii Nauki PAN) – *Pokój z widokiem na upadający komunizm. Hotel Victoria w Warszawie jako przestrzeń porozumień transformacyjnych*

18.00–18.30 – dyskusja

18.30–zamknięcie pierwszego dnia obrad

Wtorek, 25 września 2018

Panel 6. – MSW i SB a nadchodzący przełom (09.30–10.45)

● 09.30

Grzegorz Wołk (IPN Centrala) – *Przygotowanie do bitwy? MSW w przededniu Okrągłego Stołu*

● 09.45

dr Sylwia Galij-Skarbińska (UMK) – *Resort spraw wewnętrznych wobec koncepcji Okrągłego Stołu w latach 1988–1989*

● 10.00

dr Daniel Wicenty (IPN Gdańsk, UG) – *Po prostu interesy. Działania adaptacyjne funkcjonariuszy SB w sferze gospodarki nieuspołecznionej w przededniu rozmów w Magdalence*

10.15–10.45 – dyskusja

10.45–11.00 – przerwa

Panel 7. – Rok 1988: perspektywa międzynarodowa Cz. I (11.00–12.15)

● 11.00

dr Dominik Pick (Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie) – *Wydarzenia roku 1988 z perspektywy emigracji*

● 11.15

Miłosz Wiatrowski (Yale University) – *Rok 1988 w „Kulturze” paryskiej i „Aneksie”*

● 11.30

dr Łukasz Jasiński (Muzeum Miasta Gdyni) – *Wizyty dyplomatyczne w Trójmieście w 1988 r. Wymiar lokalny i międzynarodowy*

11.45–12.15 – dyskusja

12.15–12.30 – przerwa

Panel 8. – Rok 1988: perspektywa międzynarodowa cz. II (12.30–14.00)

● 12.30

prof. Patryk Pleskot (IPN Warszawa) – *Ocieplenie za cenę demokratyzacji. Dyplomacja Zachodu wobec dwóch fal protestów w PRL z 1988 r.*

● 12.45

Bartosz Gromko (UKSW) – *Schyłek komunizmu w Polsce w oczach włoskiej lewicy komunistycznej*

● 13.00

dr Mateusz Sokulski (UŚ) – *Przemiany w Polsce i bloku wschodnim w końcu lat osiemdziesiątych z perspektywy Jugosławii*

13.15–13.45 – dyskusja

13.45–14.00 – przerwa

Panel 9. – Inny rok 1988 (14.00–15.30)

● 14.00

dr Tomasz Siewierski (Warszawa) – *Spory o genezę PPR: przemiany w oficjalnej historiografii partyjnej u schyłku PRL*

● 14.15

dr Marta Cywińska (SGGW) – *Pomarańczowa Alternatywa jako nowatorska forma „surrealizmu à la polonaise” (w kontekście nowych form buntu antysystemowego)*

● 14.30

dr Patryk Wawrzyński (UMK) – *Niepamiętany czas przełomu: ograniczona struktura pamięci o polskiej transformacji*

14.45–15.00 – dyskusja

15.30 – zamknięcie obrad

KOMITET NAUKOWY

prof. Wojciech Polak, prof. Mirosław Golon, dr Jacek Kołtan, dr Konrad Knoch

KOMITET ORGANIZACYJNY

dr Jakub Kufel, dr Przemysław Ruchlewski, Michał Przeperski

ORGANIZATORZY

Europejskie Centrum Solidarności, Instytut Pamięci Narodowej oddział w Gdańsku

INFORMACJE

dr Przemysław Ruchlewski, tel.: 517 755 430

e-mail: p.ruchlewski@ecs.gda.pl

Michał Przeperski, tel.: 606 744 182

e-mail: michal.przeperski@ipn.gov.pl

Rok 1988 stanowił preludium wielkich zmian. Związek Sowiecki tracił swą mocarstwową pozycję, trwała gorbaczowowska *pieriestrojka*. Tymczasem w Polsce długoletni kryzys gospodarczy i społeczny osiągnął punkt krytyczny. Na przekór wszechogarniającemu marazmowi wiosną i latem 1988 r. do strajków poderwali się robotnicy w kilkunastu polskich miastach, co doprowadziło do obrad Okrągłego Stołu i przemian politycznych, które pociągnęły za sobą upadek systemu komunistycznego – najpierw w Polsce, a później w kolejnych krajach bloku. W trzydziestą rocznicę tych wydarzeń Europejskie Centrum Solidarności i Instytut Pamięci Narodowej organizują konferencję poświęconą sytuacji wewnętrznej i geopolitycznej Polski w tym okresie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)